

*A*csillagszemű juhász

*H*ol volt, hol nem volt, hetedhét országon túl, az Óperenciás-tengeren innét, volt egyszer egykirály. Szörnyű hatalmas volt ez a király, féltek a népek tőle, ha messziről látták, reszkettek tőle, mint a nyárfalevél. Ha ez a király egyet tüsszentett, kengyelfutók s lovas legények vitték hírére az egész országban, s aki nem mondta: "Adj' isten egészségére!", halál fia volt. Nem is akadt az egész országban, csak egy ember, ki nem mondta, hogy adj' isten egészségére. Ez acsillagszemű juhász volt. Nosza, megfogták a király emberei a csillagszemű juhászt, vitték a király színe elé, s jelentették: - Ihol, felséges királyom, ez a csillagszemű juhász nem akarja mondani, hogy adj' isten egészségére. Hej, szörnyű haragra lobbant a király! - Mit, te nem mondod, hogy adj' isten egészségemre?! - Dehogyan nem mondom, felséges királyom, bizony mondom, hogy: adj' isten egészségemre. - Nem az egészségemre, hanem az egészségére. - Hiszen mondtam, felséges királyom, egészségemre. Megrántja az udvarmester a juhászsubáját, s úgja neki: - Te számár, mondjad, hogy adj' isten egészségére. - De már azt nem mondom - mondotta a juhász -, amíg a király őfelsége a lányát nekem nem adja. Ott volt a királykisasszony a szobában, megtetszett neki a csillagszemű juhász, jószívvel a felesége is lett volna, de nem mert szólni. Hanem a királynak sem kellett egyéb, csak ezthallja, mindjárt bekiáltotta a katonáit: - Vigyétek ezt a legényt, s vessétek a fehér medve tömlőcébe! Leviszik a legényt a tömlőcbe, hát ott fel s alá jár a fehér medve nagy morogva, három napja nem evett, egy falást sem adtak neki, hogy jól kiéhezzék, hadd szaggassa széjjel a juhászt. Ahogy a juhász belépett, felállott akét hátsó lábára, nagyot bödült. - No most, csillagszemű juhász, vége az életednek! De halljatok csudát, mikor a medve meglátta a juhász csillagszemét, egyszeriben megjuhászodott, lefeküdt a földre, meg semmozdult. A csillagszemű juhász pedig egész éjjel dúdolt, füttyölt, s mikor reggel eljött az udvarmester, szeme-szája tátva maradt, azt hitte, hogy csontját sem találja a juhásznak, s hát, ím, ott állott előtte elevenen, kutyabaja sem volt. Fölvezetik a juhászt a királyhoz, s jelentik: - Felséges királyom, él a juhász. - Jól van, jól - mondja a király -, de azért megijedtél, úgy-e? Hát most mondod-e, hogy adj' isten egészségére? Felelte a juhász: - Nem, amíg a lányát nekem nem adja, ha tíz halálba megyek is. - No, hát vessétek tíz halálba! - rikkantott a király. Vitték a legényt a tömlőcbe, amelyikbe tíz óriás sündisznó volt elzárva. De bezzeg ezek nem szelídültek meg a szemétől, mert egyszerre tíz sündisznónak nem nézhetett a szemébe. No, hanem volt a csillagszemű juhásznak egyszépen szóló furulyája, azt a subája alól elhúzta, elkezdett furulyázni, kezdette

andalgósan, folytatta szaporázva, S hát, uramteremtőm, táncra kerekednek a sündisznók, járták elébblassan, azután sebesebben, addig járták, míg el nem dültek, s azután lefeküdtek s aludtak, mint a bunda. Megy le reggel az udvarmester, összecsapja a kezét: - Hát te élsz? - kérdi a csillagszemű juhásztól. - Nem is halok meg - mondja a juhász -, míg a király leánya a feleségem nem lesz. Fölvezetik a király színe elé. - No, te legény - mondja a király -, most már tíz halál torkában voltál, még most sem mondod, hogy adj' isten egészségére? - Nem én, felséges királyom, ha még száz halálba visznek is, míg a leányát nekem nem adja. - Hát akkor vigyétek száz halálba! - ordított a király nagy haraggal, s vitték a csillagszeműjuhászt le abba a tömlöcbe, amelynek a közepén volt egy kút, annak a belseje ki volt rakvaszáz kaszával, a fenekén pedig égett egy mécses. Akit abba beledobtak, az onnét élve ki nemkerült soha. "Hej, szegény fejem - gondolta magában a juhász -, ennek már fele sem tréfa!" Szól a katonáknak, hogy menjenek egy kicsit ki a tömlöcből addig, míg gondolkozik, hogy mondja-e, adj' isten egészségére. Kimennek a katonák, s a juhász nagy hirtelen a fokosátbeleszúrja a kút köblébe, a fokosra ráakasztja a tarisznyáját, aztán rá a subáját, a suba nyakára az árvalányhajás kalapját, s azzal szépen meghúzódik a tömlőc sarkában. Bejönnek a katonák s kérdik: - No, meggondoltad-e? - Meggondoltam - mondja a juhász -, de mégsem mondom, hogy adj' isten egészségére. - No bizony, ha nem mondod, belé is taszítunk a kútba. A katonák azt hitték, hogy a juhász már ott áll a kút mellett, a subáját, a fokosát, a mindenét beletaszították a kútba, s mikor látták, hogy a kút fenekén a mécses kialudt, szentül azt hitték, hogy meghalt a juhász. Jön le reggel az udvarmester, hadd lássa ő is, igazán elpusztult-e a csillagszemű juhász. Háthalljatok ide, ott ült a kút mellett, furulyázott. Felviszik a király elé, s mondja neki a király: - No, te legény, mostan száz halálban voltál, mondod-e, hogy adj' isten egészségére? - Nem én, felséges királyom, míg a leányát nekem nem adja. - Abból nem lesz semmi - mondta a király, pedig nem tudom, mit adott volna azért, ha a juhász azt mondja egyszer, hogy adj' isten egészségére! "Hiszen - gondolta a király -, majd kevesebb is megelégszel te." Befogatott a bársonyos hintájába, maga mellé ültette a csillagszemű juhászt, s úgy hajtattott az ezüsterdőbe. Mondta neki: - Látod-e ezt az ezüsterdőt, te juhász? Neked adom, ha azt mondod, hogy adj' isten egészségére. Tetszett a juhásznak az erdő, de most is azt mondta: - Addig nem, felséges királyom, míg a leányát nekem nem adja. Aztán az erdőből kihajtatott a király, s messziről ragyogott feléjük az aranyvár. - Látod-e azt az aranyvárat, juhász? Neked adom, ha azt mondod, adj' isten egészségére. - Nem mondom, felséges királyom, míg nekem nem adja a leányát. Mentek tovább, s értek a gyémánttóhoz. - No, te juhász, - mondta a király -, neked adom az ezüsterdőt, az arany várat s a gyémánttavat, csak egyszer mondd, adj' isten egészségére. - Nem mondom én, felséges királyom, míg a leányát nekem nem adja. - Hát jól

van, te betyár, neked adom a leányomat, de aztán mondd is, hogy adj' isten egészségére! Na, hazamennek, s a király mindjárt kihirdetteti az egész országban, hogy férjhez adja a leányát a csillagszemű juhászhoz, jöjjön, aki jöhet a vendégségbe, lesz étel-itallegendő, különösen, ha hoznak magukkal. Hiszen lett lakodalom, hét országra szóló. Ott ült a csillagszemű juhász a király mellett, ettek-ittak, vígan voltak. Egyszer aztán hozzák a jótormás húst, nagyot prüsszent erre a király, s hadarja egymás után a csillagszemű juhász: - Adj' isten egészségére, adj' isten egészségére, adj' isten egészségére! - Mondta valamiszázszor. - Jaj, jaj, ne mondd tovább, inkább neked adom az egész országomat. Ott egyszeriben meg iskoronázták a juhászt, ő lett a király, de bezzeg jó sorsa lett ezután a népnek. Szerették is ezt a királyt. Ha prüsszentett, egy szívvel, lélekkel kiáltotta mindenki: "Adj' isten egészségére!" Aki nem hiszi, járjon a végire, s ezt a mesét adj' isten egészségére!